

Asia: VN/2801/2026

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi jätelain ja harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Laki jätelain muuttamisesta & säännöskohtaiset perustelut

15 §. Jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvollisuus

-

15 c §. Kielto kerätä kierrätyskelpoista tai uudelleenkäytön valmisteluun soveltuvaa jätettä energiajätteenä

-

21 a §. Kiinteistön haltijan tiedonjakovelvollisuus

-

21 b §. Jätehuoltopalveluiden laatuvaatimukset ja palveluita tarjoavan neuvontavelvollisuus

-

22 §. Valtion viranomaiset

-

57 §. Tuotteen jakelijan tiedottamisvelvollisuus

-

93 §. Jäteneuvonta ja -tiedotus

-

100 §. Ilmoitus keräystoiminnasta jätehuoltorekisteriin

-

121 §. Velvollisuus laatia siirtoasiakirja

122 §. Tiedonsaantioikeus

124 §. Tarkastukset ja valvontasuunnitelmat

Turun kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen lausuu hallituksen esityksestä jätelain muuttamiseksi seuraavaa:

Jätelain 124 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että valvontaviranomaisen on määräajoin asianmukaisesti tarkastettava myös sellaiset laitokset ja yritykset, joiden toiminnassa syntyy erilliskerättävää hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnan jätettä. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava valvontaa varten suunnitelma. Ehdotettavalla muutoksella on tarkoitus tehostaa erityisesti hallinto-, palvelu-, ja elinkeinotoimintaa koskevien erilliskeräysvelvollisuuksien valvontaa.

Turun kokoisessa kaupungissa syntyvän jätteen erilliskeräysvelvoite koskee määrällisesti erittäin suurta toimijajoukkoa. Tilastokeskuksen toimipaikkatilastojen perusteella Turussa on yli kymmentuhatta elinkeinotoiminnan toimipaikkaa. Lisäksi kaupungissa toimii karkeasti arvioitunakin yli sata julkisen hallinnon ja palvelutuotannon kohdetta. Velvoite kohdistuu arviolta useisiin tuhansiin uusiin kohteisiin, jotka lakimuutoksen myötä tulisi saattaa säännöllisen viranomaisvalvonnan piiriin. Lakimuutoksen 124 §:n vaikutuksia arvioitaessa on esitetty, ettei muutos varsinaisesti lisäisi toimivaltaisten valvontaviranomaisten tehtäviä, koska valvonta kuuluu nykyisinkin näiden viranomaisten tehtäväksi, ja valvontaa voidaan usein tehdä osana muuta jätelain tai ympäristönsuojelulain mukaista valvontaa (ehdotuksen s. 31). Ympäristönsuojeluviranomainen ei kuitenkaan nykyisellään toteuta säännöllistä valvontaa tämän lainkohdan tarkoittamissa kohteissa. Lisäksi ehdotuksen sivulla 47 on tunnistettu valvonnan resurssien riittämättömyys uutta 21 b §:ää koskien seuraavasti: ”Monilla hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnan kiinteistöillä ei nykyisin noudateta jäteasetuksessa säädettyjä biojätteen, pakkausjätteen ja rakennus- ja purkujätteen erilliskeräysvelvoitteita. Tämä voi osin aiheutua tietämättömyydestä erilliskeräysvelvoitteiden velvoiterajoista ja ei-ympäristöluvanvaraisen toiminnan vähäisistä valvontavoimavaroista ja sen myötä puutteellisesta valvonnasta.” Tämä on ristiriidassa lakiehdotuksessa esitetyn kanssa koskien jätelain 124 §:n vaatimaa valvontaresurssin riittävyyttä.

Säännöllinen valvonta edellyttää valvonnan piiriin kuuluvien toimijoiden esikartoitusta ja jätemäärien selvitystä, riskinarviointia, asiakirjavalvontaa, tarkastuskäyntejä, jälkivalvontaa ja neuvontaa. Yhden kohteen valvontaan voidaan arvioida tarvittavan vähintään 4 tuntia työaikaa, jolloin esimerkiksi jo 5 000 uuden valvontakohteen tarkastuksiin tulisi resursoida 20 000 tuntia työaikaa. Kunnat ovat jo pitkään toimineet tilanteessa, jossa lakisääteisten valvontatehtävien määrä kasvaa, mutta resurssit eivät lisäänty samassa suhteessa. Uusien, laajavaikutteisten velvoitteiden säätäminen heikentää kohtuuttomasti jo ennestään kuormittunutta ja kestänytöntä ympäristönsuojelun valvontatilannetta, jossa nykyiselläänkin osa lakisääteisistä tehtävistä jää hoitamatta. Nykyisessä taloustilanteessa kunnilla ei ole mahdollisuutta uusien velvoitteiden

toteuttamiseksi tarvittavan pysyvän henkilöstöresurssin lisäämiseen. Lakimuutos esitetyssä muodossa ei tule tarkoitetulla tavalla tehostamaan erilliskeräysvelvollisuuksien valvontaa, sillä ilman riittäviä resursseja valvontaa ei voida toteuttaa yhdenvertaisesti, suunnitelmallisesti eikä sääntelyn tavoitteiden edellyttämällä tavalla.

Voimaantulosäännös

-

Laki harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta & säännöskohtaiset perustelut

6 §. Velvoitteidenhoitoselvityksen käyttötarkoitus

-

Muuta huomioitavaa

Mahdolliset muut huomiot hallituksen esitysluonnokseen

-

Miettinen Tiina
Turun kaupunki - Kaupunkiympäristö, ympäristönsuojelu